

Pressemeddelelse Sunde Skoler:

Skolebørn i Middelfart, Odense og Kolding kommuner kan se frem til bedre indeklima allerede i 2020

Resultaterne fra det Realdania-støttede projekt "Sunde skoler – sund læring" har været med til at sætte en tyk streg under vigtigheden af et godt indeklima i vores børns skoler. Og der er forandringer på vej i Middelfart, Odense og Kolding.

Når eleverne i de danske skoler er tilbage efter sommerferien, begynder det for manges vedkommende at ligne en normal skoledag igen, som de kendte den før COVID-19. Dermed vender de for manges vedkommende også tilbage til madpakketung luft og problemer med hovedpine, svimmelhed og dårlig koncentration – forårsaget af dårligt indeklima. Faktisk er der på landsplan problemer med luftkvaliteten i 91 procent af alle klasseværelser i folkeskolerne, viser undersøgelser, der er foretaget for Realdania af DTU og Alexandra Institutet.

Men i Middelfart, Odense og Kolding kommuner kan flere børn se frem til et forbedret indeklima allerede i år. I projektet "Sunde skoler – Sund læring" har de tre kommuner, SDU, MOE Rådgivende ingeniører og CLEAN i fællesskab taget udgangspunkt i ni repræsentative skoler (to fra Middelfart, tre fra Kolding og fire fra Odense) og har lavet en detaljeret kortlægning af indeklimaet, hvor der er målt på CO₂, temperatur, fugt, radon og akustik. Samtidig er skolens ansatte blevet interviewet om deres oplevelse af indeklimaet, og deres svar er blevet sammenholdt med data fra målingerne.

"Middelfart Kommune har haft god gavn af deltagelse i projektet, hvor projektdeltagerne har fået en bevidstgørelse om de forskellige indeklimaparametres indflydelse på indlæring og trivsel" siger Søren Yding der er projektleder i Middelfart Kommune

Selvom resultatet af målingerne fra de ni udvalgte skoler faktisk er bedre end landsgennemsnittet (se faktaboks) er alle tre kommuner i gang med helt konkrete forbedringer, der skal komme elevernes trivsel og indlæringsevne til gavn. Der er nemlig evidens for, at godt indeklima skaber bedre forudsætninger for læring – derfor er det afgørende at der skabes bevidsthed om indeklimaets betydning for indlæring, sundhed og trivsel for såvel elever som personale. Det skyldes blandt andet den udvidelse af anlægsloftet, regeringen har indført ovenpå corona-krisen, der har givet mulighed for fremrykning af planlagte indeklimate projekter.

Indeklima højere op på den politiske dagsorden med konkrete værktøjer

På tværs af de tre kommuner er tilgangen til arbejdet med indeklima i skolerne i kraft af projektet blevet mere systematisk, samtidig med, at samarbejdet mellem skoler og forvaltninger blevet tættere.

Kommunerne har nu værktøjer, som giver mulighed for at arbejde helhedsorienteret med indeklima og anvende en kombination af fysiske forbedringsprojekter og adfærdstiltag. F.eks. har de et værktøj, som kan inddele klasselokaler i forskellige risikoklasser, rød, gul, grøn og således prioritere de lokaler, der trænger først eller hvor der er behov for indeklimate målinger.

Særligt i Odense Kommune mærker man også, at der er skubbet til den politiske dagsorden og nævner for eksempel, at selvom indeklima længe har været et fokus, så er emnet nu kommet op på direktionens niveau.

"Det er godt at se, at kommunerne har intentioner om udarbejdelse af langsigtede transparente prioriteringsplaner. Ikke nok med det – udover tiltagene i 2020, kommer der året efter til at ske en masse

både med forankring i organisationen og med involvering af lærere og personale i adfærdstiltag, uddannelse og bedre anvendelse af lokaler” siger projektchef Lotte Lindgaard Andersen fra CLEAN, der har stået i spidsen for projektet.

Rådgivernes fem anbefalinger til andre kommuner

Efter projektets afslutning har rådgiverteamet, bestående af SDU, MOE Rådgivende ingeniører og CLEAN, disse fem konkrete råd til andre kommuner, som gerne vil gøre noget for indeklimaet i deres skoler:

1. Lav en langsigtet renoverings- og vedligeholdelsesplan, hvor indeklimaet har særligt fokus. Tænk det hele sammen med energirenovering, drift og vedligehold. Prioriterer midlerne til et mindre antal skoler, hvor både ventilation, lys, akustik og temperatur m.v. tænkes sammen i en helhedsorienteret renovering
2. Skab overblik over indeklimaet på alle kommunens skoler, så indsatsen kan prioriteres efter størst behov f.eks. gennem målinger, interview og vurdering af bygningens stand.
3. Tekniske løsninger, der forbedrer indeklimaet kan med stor fordel kombineres med adfærdstiltag fra skolens ansatte og elever, som fx fordeling af eleverne på flere lokaler ved gruppe- og individuelt arbejde samt systematisk udluftning indtil en ventilationsløsning er på plads
4. Tiltag ift. til indeklima skal støttes op af skolens ledelse og ansatte og understøttes af Børn og Ungeafdelingen og ejendomsservicecentret for at få størst effekt.
5. Tekniske servicemedarbejdere er vigtige for opretholdelsen af et godt indeklima. De har fingeren på pulsen ude på skolerne, og derfor er det vigtigt at uddanne dem og sørge for faglig sparring for at sikre ejerskab og fortsat fokus på indeklima.

Indsatsen fortsætter

Arbejdet med indeklima er på ingen måde forbi, for der arbejdes lige nu videre både hos Realdania, brancheorganisationer og MOE A/S med indsatser om formidling af projektet til alle landets kommuner samt en branchevejledning omkring indeklima i skoler.

”Vi har oplevet en overvældende efterspørgsel på fælles beregningsforudsætninger og indeklimakrav i forbindelse med renovering eller nybyg af skoler. Behovet ligger både hos bygherrer og rådgivere, som ønsker fælles retningslinjer til udbudsmateriale og indeklimberegninger. Derfor arbejder vi i øjeblikket på en branchevejledning for indeklima i skoler, som kommer til at sætte nye standarder.” siger Steffen Maagaard fra MOE A/S

Om projektet:

I 2019 har Realdania givet tilskud til 9 indeklimaprojekter, som havde til formål at udarbejde kommunale strategiske indeklimaplaner, som får indeklima i skoler på den politiske dagsorden og letter processen for valg af robuste indeklimarenoveringsløsninger. Udkast til strategier og værktøjer er kommet til på baggrund af et samarbejde mellem Middelfart, Kolding og Odense kommuner samt rådgiverteamet CLEAN, MOE A/S og SDU. Grundlaget for anbefalingerne bygger på resultater fra 9 udvalgte forskelligartede skoler i Middelfart, Kolding og Odense kommuner. Der er gennemført indeklimamålinger i 27 lokaler samt gennemført 21 kvalitative interviews om oplevet indeklima og proces og organisation. Formålet for de 3 kommuner har udover at få kortlagt målt og oplevet indeklima været at få et anvendeligt prioriterings- og beslutningsværktøj med overordnede løsningsforslag til adfærds- og tekniske tiltag.

Kontakt:

Projektchef Lotte Lindgaard Andersen, CLEAN: lla@cleancluster.dk, TLF: 24 22 92 28

Koncernkompetencechef Steffen Maagaard, MOE: sem@moe.dk, TLF: 25 40 01 90

Middelfart Kommune: Søren Yding: soren.yding@middelfart.dk, Tlf. 8888 4809

Odense Kommune: Per Rygaard: perry@odense.dk, TLF: 51207843

Kolding Kommune: Lars Højensgård, Kommunale Ejendomme. larh@kolding.dk. 7979 1343.

Links:

Realdanias pressemeddelelse om de udvalgte projekter:

<https://realdania.dk/nyheder/2019/01/strategiske-indeklimaplaner-kommuner#>

Realdanias undersøgelse af indeklimaet i landets folkeskoler:

<https://realdania.dk/publikationer/faglige-publikationer/indeklimaiskoler>

FAKTA fra de tre kommuner

Middelfart Kommune:

Resultater:

Luftkvaliteten i skolerne i Middelfart er bedre end landsgennemsnittet. Ud fra en systematisk gennemgang af størrelse af klasselokaler, ventilationsprincip, antal og elever pr. areal vurderes, at 62 % af kommunens lokaler ikke har en luftkvalitet, som lever fuldt op til indeklimakravet. På landsplan er det til sammenligning 91 % af alle klasselokaler, som vurderes at have utilfredsstillende luftkvalitet.

I Middelfart har 79 % af klasselokalerne i kommunen mekanisk ventilation, hvilket er langt bedre end naturlig ventilation og udsugning. De mekaniske anlæg kan dog også forbedres, da 38 % af disse ikke fungerer tilfredsstillende.

Tiltag:

2020: Forbedringsprojekter med ventilation samt solafskærmning på Østre Skole. Projektet fremrykkes pga. fjernelse af anlægsloft. Forankring i organisation, politisk vedtagelse af vision.

Udkast til strategi (endnu ikke politisk vedtaget):

2021: Klasselokaler med rød og gul risikogruppe undersøges, skoleledelse og service involveres.

2022: Mindre tekniske tiltag realiseres i lokaler med risikogruppe gul samt adfærdsregulering i lokaler med risikogruppe rød og gul.

2023: Samlet udrulningsplan med større tekniske tiltag. Rumvejledere på skolerne med opgave og validering af effekt af tiltag.

Odense Kommune:

Resultater:

Luftkvaliteten i skolerne i Odense er en anelse bedre end landsgennemsnittet. Ud fra en systematisk gennemgang af størrelse af klasselokaler, ventilationsprincipantal og elever pr. areal vurderes, at 83 % af kommunens lokaler ikke har en luftkvalitet, som lever fuldt op til indeklimakravet. På landsplan er det til sammenligning 91 % af alle klasselokaler, som vurderes at have utilfredsstillende luftkvalitet.

I Odense har 71 % af klasselokalerne i kommunen mekanisk ventilation, hvilket er langt bedre end naturlig ventilation og udsugning. De mekaniske anlæg kan dog også forbedres, da 60 % af disse ikke fungerer tilfredsstillende.

Tiltag:

2020: Forbedringsprojekter for indeklimaet er ved at være afsluttet på Åløggeskolen, Rosengårdsskolen, Ubberud Skole og Søhussskolen. Skoler, der er planlagt til udførsel 2 halvdel af 2020: Næsby Skole, Tarup Skole, Rasmus Rask Skole og Dalumsskolen.

Etablering af faggrupper for tekniske og adfærdsmæssige løsninger i henholdsvis ejendomscentret og børne/unge forvaltningen.

2021: Økonomi og ressourcer prioriteres, Uddannelse af personale, adfærdstiltag og bedre anvendelse af lokaler

2022: Realisering af indeklimaplan, indeklimaet forbedres gradvist gennem langsigtede planer og bygningsdrift og gennem adfærdstiltag og bedre anvendelse af lokaler

Kolding Kommune:

Resultater:

Luftkvaliteten i skolerne i Kolding er bedre end landsgennemsnittet. Ud fra en systematisk gennemgang af størrelse af klasselokaler, ventilationsprincipantal og elever pr. areal vurderes, at 53 % af kommunens lokaler ikke har en luftkvalitet, som lever fuldt op til indeklimakravet. På landsplan er det til sammenligning 91 % af alle klasselokaler, som vurderes at have tilfredsstillende luftkvalitet.

I Kolding har 62 % af klasselokalerne i kommunen mekanisk ventilation, hvilket er langt bedre for luftkvaliteten end naturlig ventilation og udsugning. De mekaniske anlæg kan dog også forbedres, da ikke alle fungerer tilfredsstillende

Tiltag:

2020: Forbedringsprojekter med 14 ventilationsanlæg (Sdr. Vang Skole (11 stk.) Lyshøjskolen (2 stk. + varme), Bakkeskolen (1 stk. + varme). CTS-anlæg på Bakkeskolen og Lyshøjskolen, begge er totalfornyelser. Dertil kommer renovering af tekniske installationer på Ødis Skole.

Udover skoler, bliver der i Kolding Kommune gjort flere forbedringer på en række daginstitutioner, dagcentre og plejecentre.

Væsentligst sker forbedringsprojekterne pga. fjernelse af anlægsloftet. 4-årig renoveringsplan haves, som udløber i 2022.

2023: Samlet prioriterings-/udrulningsplan med større tekniske tiltag, hvor der forventelig også vil inddrages rumvejledere på skolerne med opgave og validering af effekt af tiltag gennem bedre bygningsdrift, adfærdstiltag og bedre anvendelse af lokaler